

Lekce 2

Stylizace klavírního doprovodu

Vytvořením doprovodu k zadané melodii v předchozí lekci (harmonická věta) jsme zvládli nejzákladnější stylizaci klavírního doprovodu která má poněkud hovorový, ale obecně vžitý název „**položené akordy**“. Obecně se dá říct, že se nejedná o autonomní způsob doprovodu lidových písní. V této elementární podobě je použitelný pouze u pomalejších a zároveň bohatě harmonizovaných písní. Je však východiskem i pro další stylizace a je tedy vhodné – v případě že se snažíte opatřit nějakou melodii doprovodem – začít vždy touto stylizací.

Aplikujme si doprovod na „položené akordy“ na písně *Maličká su* a *Šel tudy, měl dudy*. V prvním případě budou zapsány dvě varianty doprovodu. První varianta bude používat vedlejší funkce v základním tvaru, druhá bude preferovat přísné spojení akordů všude, kde je to možné. V případě druhé písně použijeme jedinou vedlejší funkci (akord emi) v základním tvaru.

Příloha 1 – Maličká su a Šel tudy, měl dudy

Tip: Opište si melodie z Přílohy 1 spolu s kytarovými značkami a vytvořte doprovod. Výsledek překontrolujte.

Dominantní septakord

Dosud jsme pracovali pouze s trojzvuky, ale již předchozího semestru víme, že na místě dominanty stojí nejčastěji dominantní septakord. Používá se obdobným způsobem jako dominantní trojzvuk – dokonce v obdobném obratu – ale protože je to čtyřzvuk, bývá standardně upravován tak, že kvinta základního tvaru (u prvního obratu druhý tón odspodu) bývá vynechána.

Příloha 2 – Harmonické věty s použitím dominantního čtyřzvuku

Dominantní čtyřzvuk použijeme i u již výše zpracovaných písní.

Příloha 3 – Písně Maličká su a Šel tudy, měl dudy s použitím dominantního čtyřzvuku

Tip: Opište si melodie z Přílohy 3 spolu s kytarovými značkami a vytvořte doprovod. Výsledek překontrolujte.

Příznávkový doprovod

Pro tvorbu příznávkového doprovodu v základní podobě použijeme stylizaci, kterou jsme si pracovně nazvali „položené akordy“.

Příznávkový doprovod ve 2/4 metru

U řady lidových písní je příznávkový doprovod vyspělejší variantou „položených akordů“ a z této elementární stylizace také vychází. Položený akord rozdělíme na dva elementy – na *bas* a *příznávku*. Můžeme tak učinit v podstatě trojím způsobem.

1. Akord znějící po celý takt rozdělíme tak, že na první dobu zazní basový (nejnižší) tón akordu a na druhou dobu zbývající dva tóny souzvuku. Vhodné je to zejména u rychlých písní, kde daný akord zní alespoň dvě doby. Pokud tuto stylizaci použijeme v písni, kde ojediněle dojde k vystřídání akordů po uplynutí jedné čtvrté doby, použijeme v tomto taktu položené akordy. Zachováme tak čtvrtý pohyb doprovodné linie.

2. Akord znějící po celý takt rozdělíme stejným způsobem jako v prvním případě, ale použijeme osminové hodnoty. Bas a příznávka se tak během dvoudobého taktu vystřídají dvakrát. Vhodné je to u písní ve středním tempu a také v případě, že častěji dochází k tomu, že daný akord trvá pouze jednu dobu.

3. Akord znějící po celý takt rozdělíme stejným způsobem jako v předchozích případech, ale rytmizace bude následující: Na první osminu zazní bas, následuje příznávka v délce čtvrté noty a tato se zopakuje krátce na poslední osminu taktu. Uvedené rytmické členění je možné bez problémů použít v případě, že všechny akordy v písni trvají alespoň dvě doby. V případě, že v některém taktu dojde k vystřídání akordů na každou čtvrtou dobu, počínáme si v tomto taktu podobně jako ve druhém případě.

Příloha 4 – Příklady příznávkového doprovodu ve 2/4 metru

Tip: Opište si melodie z Přílohy 4 spolu s kytarovými značkami a vytvořte doprovod. Výsledek překontrolujte.

Nové poznatky můžeme aplikovat na lidové písně z Přílohy 3.

Příloha 5 – Příklady příznávkového doprovodu u lidových písní

Tip: Opište si melodie z Přílohy 5 spolu s kytarovými značkami a vytvořte doprovod. Výsledek překontrolujte.